

voortgang met financieringsinstrumenten uit ESI-fondsen

Het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling

Financieringsinstrumenten

Financieringsinstrumenten medegefinancierd door het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling zijn een duurzame en efficiënte manier om te investeren in de groei en ontwikkeling van mensen en bedrijven in de EU-lidstaten en regio's. Ze ondersteunen een breed scala van ontwikkelingsdoelstellingen die ten goede komen aan een brede groep begunstigden. De financiering kan vervolgens worden hergebruikt voor verdere investeringen.

Als één van de Europese Structuur- en Investeringsfondsen draagt het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling (EFRO) bij aan de slimme, duurzame en inclusieve groei, en versterkt ook de economische, sociale en territoriale cohesie in EU regio's en steden.

Het totale budget voor het EFRO zal voor de periode 2014-2020 bijna €200 miljard bedragen. Dit dient economische groei te ondersteunen, werkgelegenheid te creëren en regionale verschillen te verminderen.

EFRO steun kan worden verstrekt in de vorm van subsidies maar wordt steeds vaker verstrekt in de vorm van financieringsinstrumenten.

Eind 2013 had het EFRO voor meer dan €9 miljard bijgedragen aan financieringsinstrumenten door leningen, garanties en aandelenkapitaal te verstrekken in bijna alle EU-lidstaten. Meer dan 200.000 individuen en ondernemingen hebben steun ontvangen voor bedrijfsontwikkelingsdiensten, stedelijke projecten en investeringen in energie efficiëntie en energie uit hernieuwbare bronnen. Rond 90% van de bedrijfsontwikkelingsdiensten kwam ten goede aan het midden- en kleinbedrijf.

Financieringsinstrumenten

- moeten worden terugbetaald;
- zijn revolverend, d.w.z. investeringen die zijn terugbetaald worden weer opnieuw geïnvesteerd in hetzelfde gebied;
- zijn geschikt voor financieel rendabele projecten, d.w.z. projecten waarvan verwacht wordt dat zij genoeg inkomen of besparingen genereren om de ontvangen ondersteunende financiering weer terug te betalen;
- zijn ontworpen om medefinanciering van andere bronnen aan te trekken, inclusief particuliere investeringen, om de hoeveelheid middelen die beschikbaar zijn in bepaalde sectoren/gebieden waar toegang tot financiën moeilijk is te verhogen;
- kunnen de vorm van leningen, garanties of aandelenkapitaal aannemen;
- kunnen ook de ontwikkeling van de aanbodzijde ondersteunen, door bij te dragen aan de ontwikkeling van de markt;
- kunnen in combinatie met subsidies gebruikt worden; en
- kunnen beheerd worden door nationale of regionale banken, internationaal organisaties zoals de Europese Investeringsbank of het Europees Investeringsfonds, financiële intermediairs en (in het geval van leningen en garanties) managementautoriteiten.

De voordelen van financieringsinstrumenten worden steeds meer herkend en daarom wordt in 2014-2020 de mogelijkheid geboden om financieringsinstrumenten te gebruiken voor **alle thematische doelstellingen**. Financieringsinstrumenten worden naar verwachting ook nog verder versterkt door verbeterde en meer flexibele implementatie mogelijkheden.

Voor financieringsinstrumenten die worden medegefinancierd door het EFRO **bestaat er de mogelijkheid dat zij worden gebruikt in alle investeringsprioriteiten in de EFRO programma's van de lidstaten en regio's**, op voorwaarde dat **er markt-falen geïdentificeerd is**, d.w.z. gevallen waar banken niet bereid zijn om te lenen en/of waar de particuliere sector niet bereid is om te investeren (bijvoorbeeld als de markt niet voldoende kapitaal beschikbaar stelt voor het MKB en startende ondernemers; als er niet genoeg middelen beschikbaar zijn voor snelgroeiende ondernemingen; of als commerciële bancaire kredietverleningen beperkt zijn of alleen worden geleverd tegen voorwaarden waar ondernemingen niet aan kunnen voldoen).

Financieringsinstrumenten kunnen dus een bijdrage leveren aan een breed scala van EFRO investeringsprioriteiten, bijvoorbeeld:

- het bevorderen van bedrijfsinvesteringen in O&O;
- uitbreiding van de uitrol van breedband en andere snelle netwerken en het ontwikkelen van ICT-producten, services en e-commerce;
- ondersteunen van de capaciteit van het MKB om te groeien en deel te nemen in innovatieprocessen, zoals nieuwe bedrijfsmodellen;
- bevorderen van de productie en distributie van energie uit hernieuwbare bronnen, van energie efficiëntie het gebruik van hernieuwbare energie in ondernemingen, in openbare infrastructuur en huisvesting;
- investeringen in aanpassingen aan de klimaatverandering;
- investeringen in de afval- en watersector;
- verbeteren van stedelijke gebieden, met inbegrip van de sanering van oude bedrijfsterreinen;
- ondersteunen van industriële overgang naar een koolstofarme economie; en
- ondersteunen van een multimodale en milieuvriendelijk vervoer en regionale mobiliteit.

EFRO steun moet zich bovendien concentreren op een klein aantal hoofdprioriteiten, zogenoemde 'thematische concentratie'. Daarom kan worden verwacht dat het gebruik van financieringsinstrumenten relatief hoog zal zijn voor O&O, MKB-steun, en energie efficiëntie en energie uit hernieuwbare bronnen in ondernemingen.

Financieringsinstrumenten medegefinancierd door het EFRO kunnen dus gebruikt worden voor **een breed scala aan projecten**, van openbare infrastructuur of productie investeringsprojecten, tot projecten die de energie efficiëntie van huishoudens vervordert.

Een breed scala door het EFRO ondersteunde financieringsinstrumenten kunnen worden gebruikt:

- **Leningen** kunnen beschikbaar worden gesteld als er geen commercieel aanbod is (bijvoorbeeld van banken), of kunnen worden aangeboden tegen betere voorwaarden ten opzichte van commerciële opties, (bijvoorbeeld een lagere rente, langere looptijden, of met minder onderpandemissen). Renteloze start-up leningen kunnen bijvoorbeeld worden aangeboden in specifieke regio's aan ondernemers die proberen hun MKB op te bouwen.

- **Microkredieten** zijn kleine leningen voor mensen en kleine bedrijven die soms geen toegang hebben tot financiële diensten. Doorgaans worden microkredieten verstrekt met een korte leentermijn en wordt er geen of een lagere onderpand gevraagd. Een voorbeeld zou kunnen zijn een microlening fonds dat leningen verstrekt aan kansarme individuen, eenmanszaken, vennootschappen, naamloze vennootschappen en derde sector bedrijven binnen een regio.
- **Garanties** geven de kredietverstrekker zekerheid dat hun investering zal worden terugbetaald indien een kredietontvanger in gebreke blijft in het nakomen van zijn betalingsverplichtingen. Zo zouden contra-garanties kunnen worden ingesteld tegen een garantieportfolio van nationale MKB agentschappen, waardoor de financieringskosten van het MKB verminderd wordt en de toegang tot financiële middelen voor het MKB verbeterd.
- **Aandelenkapitaal** betreft investeringskapitaal in een onderneming in ruil voor een deel van het eigendom in de onderneming; investeerders kunnen een controlerende functie over het management binnen de onderneming uitvoeren en kunnen in de winst delen. Het instrument bevat durfkapitaal (soms ook risicokapitaal genoemd), zaaikapitaal en startkapitaal. Het rendement hangt af van de groei en winstgevendheid van de onderneming. De investering wordt terugverdiend als de investeerder de aandelen van de onderneming verkoopt aan een andere investeerder (“uittrede”) of als er een primaire emissie plaatsvindt. Risicofondsen die worden medegefinancierd met EFRO middelen hebben bijvoorbeeld met succes geïnvesteerd in sectoren zoals life sciences, IT/communicatie, industrie/vervoer, handel en energie/milieutechnologieën.

Financieringsinstrumenten kunnen ook worden aangeboden in combinatie met subsidies en andere vormen van ondersteuning. Het is vaak noodzakelijk om de investeringsbereidheid als een voorwaarde voor het aantrekken van beleggingsfondsen te verbeteren. Advies- en andere vormen van ondersteuning kunnen worden gesubsidieerd door het EFRO.

Financieringsinstrumenten medegefinancierd door het EFRO kunnen op de lange termijn een significante bijdrage leveren aan de marktontwikkeling door ondersteuning en ontwikkeling van de aanbodzijde, het stimuleren en ondersteunen van commercieel haalbare projecten en het openen van nieuwe marktkansen. Zij bieden ook nieuwe mogelijkheden voor investeerders en financiële intermediairs, omdat projecten door participatie van de publieke sector in financieringsinstrumenten en gerelateerde risicodeling aantrekkelijker worden.

Voor meer informatie

Voor meer informatie over financieringsinstrumenten en regionaalbeleid:

http://ec.europa.eu/regional_policy/en/funding/financial-instruments/

http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/informat/2014/financial_instruments_en.pdf

Voor een handleiding over financieringsinstrumenten in programma's onder ESI-fondsen voor managementautoriteiten:

http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/thefunds/fin_inst/pdf/fi_esif_2014_2020.pdf

Voor informatie over methodologie voor ex-ante evaluatie voor financieringsinstrumenten:

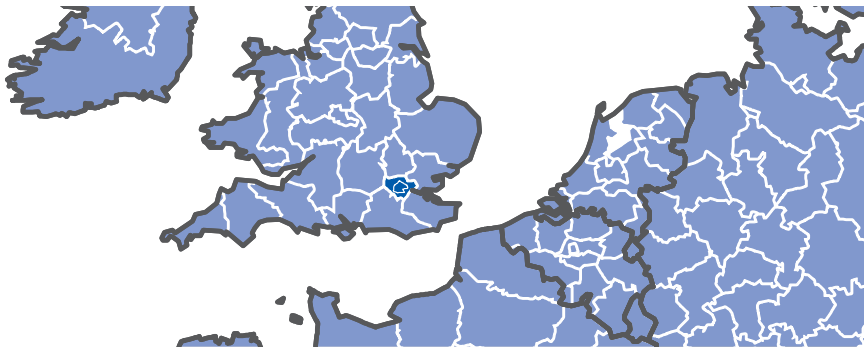
http://ec.europa.eu/regional_policy/en/funding/financial-instruments/

Voor de 'fi-compass' website, het platform voor adviesdiensten m.b.t financieringsinstrumenten in het kader van ESI-fondsen:

<http://www.fi-compass.eu/>

Voor de Europese Structuur- en Investeringsfondsen verordeningen:

http://ec.europa.eu/regional_policy/nl/information/legislation/regulations/

Londen Groen Fonds

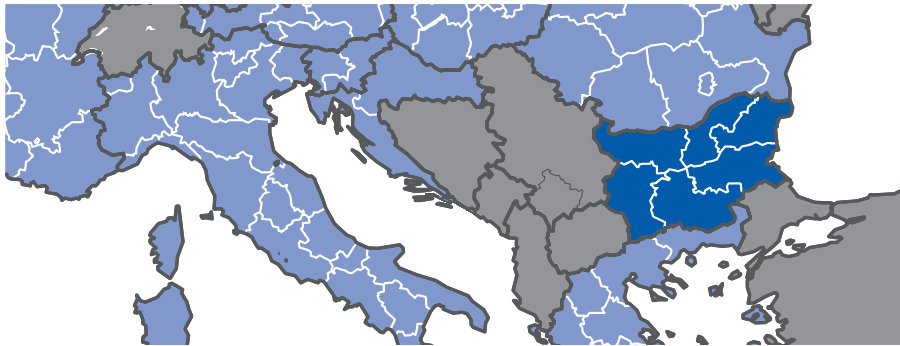
EUR 479 miljoen
incl. EUR 71 miljoen EFRO
Lenigen, aandelenkapitaal,
garanties
Energie efficiëntie en afval
Verenigd Koninkrijk

... ondersteuning voor de overgang naar een koolstofarme economie in Londen ...

Het Londen Groen Fonds biedt investeringen in energie efficiëntie, afval en milieuvriendelijke sociale huisvesting. Het is ontworpen om de marktperfectionen die projecten (of onderdelen van projecten) te riskant maken voor particuliere investeringen te versterken, bijvoorbeeld onzekere marktvoorwaarden, nieuwe of opkomende technologieën, of ongebruikelijk lange aanlooptijd tot er rendement wordt gegenereerd.

De impact prognoses voorzien creatie van meer dan 2.000 arbeidsplaatsen, 215.000 ton CO2 besparingen per jaar, en een reductie van 330.000 ton afval naar de stortplaats per jaar.

Dit voorbeeld illustreert de flexibiliteit van een holding-fondsenstructuur, de verbreding van implementatie mogelijkheden en hoe financieringsinstrumenten andere middelen kunnen aantrekken en de inbreng van de particuliere sector vergroten.

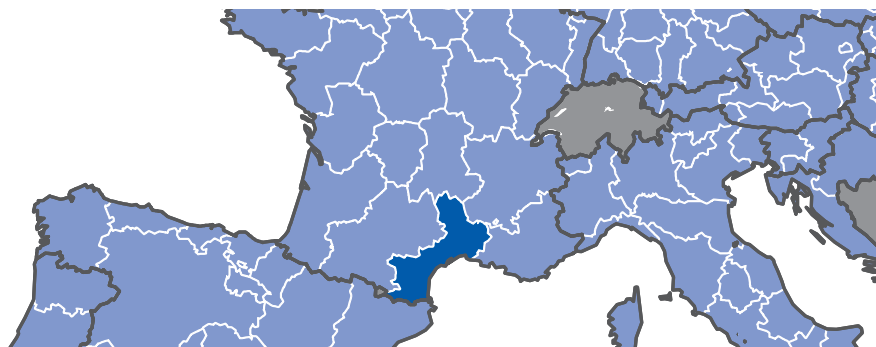
First Loss Portfolio Garantie

EUR 60 miljoen
incl. EUR 51 miljoen EFRO
Garantie
MKB
Bulgarije

... het overbruggen van de commerciële financiering door gebrek aan onderpand in MKB ...

De First Loss Portfolio Garantie in Bulgarije heeft als doel om de risico afkerigheid m.b.t MKB financiering en de daaraan gerelateerde onderpand-eisen in de bancaire sector te verlagen. De garantielening voor lokale banken leidt tot lagere rente en lagere onderpand-eisen voor MKB, en verbreekt de vicieuze cirkel 'geen krediet – geen investeringen – geen groei – geen vertrouwen'. Het fonds zal een kredietportefeuille van meer dan EUR 300 miljoen oprichten. Sinds 2011 hebben bijna 4.000 MKB geprofiteerd van het fonds in een markt die traditioneel terughoudend is met het ondersteunen van micro-ondernemingen en investeren in risicovolle projecten of innovatieve oplossingen.

Dit voorbeeld illustreert hoe door het gebruik van garanties de leningen vanuit de particuliere sector kunnen toenemen.

SAS JEREMIE Languedoc-Roussillon

EUR 11 miljoen
incl. EUR 5,5 miljoen EFRO
Aandelenkapitaal
MKB
Frankrijk

... verbeteren van innovatie, groei en concurrentievermogen van de regionale economie ...

JEREMIE Languedoc-Roussillon richt zich op investeringen in aandelenkapitaal in jonge ondernemingen met een hoog groeipotentieel, vooral in de informatietechnologie- en gezondheidssector. Het holdingfonds biedt daarnaast ook leningen en garanties voor ondernemingen in verschillende fases van hun ontwikkeling.

Sinds 2010 hebben 21 ondernemingen geprofiteerd van investeringen in aandelen waarvan twee al een beursgang hebben gemaakt.

Dit voorbeeld illustreert dat financieringsinstrumenten substantiële particuliere mede-investeringen tot stand kunnen brengen en de groei van regionale MKBs kunnen versnellen.

---

www.fi-compass.eu
contact@fi-compass.eu
© EIB (2015)

European Commission
Directorate-General
Regional and Urban Policy
Unit B.3 “Financial Instruments and IFIs’ Relations”
B-1049 Brussels

European Investment Bank
Advisory Services
fi-compass
98-100, boulevard Konrad Adenauer
L-2950 Luxembourg